

Názov predmetu	LATINSKÝ JAZYK
Časový rozsah výučby	1hodina týždenne, spolu 33 hodín
Ročník	prvý
Kód a názov študijného odboru	5361 M praktická sestra
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Latinský jazyk na strednej zdravotníckej škole je v rámci štátneho vzdelávacieho programu súčasťou odbornej zložky vzdelávania. Vyučovanie latinského jazyka prispieva svojím špecifickým podielom k príprave žiakov na štúdium odborných predmetov a pripravuje ich na zdravotnícke povolanie tým, že ich uvádza do odbornej latinsko-gréckej terminológie, ktorú má ovládať budúci zdravotnícky pracovník – absolvent strednej zdravotníckej školy. Realizovaním moderných foriem, prostriedkov a vyučovacích metód sa vytvárajú podmienky pre formovanie a rozvíjanie logického a tvorivého myslenia žiakov. Zvládnutie základov latinčiny aj minima gréčtiny súvisí aj so všeobecným vzdelaním, získané poznatky pomôžu aj pri štúdiu iných cudzích jazykov. Sú predpokladom pre komunikáciu súčasného vzdelaného človeka v širšom kontexte. Obsah predmetu je doplnený o Národný štandard finančnej gramotnosti schválený Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR a Ministerstvom financií SR dňa 9. 03. 2017. Pri naplnení cieľov výučby latinského jazyka rešpektujeme ciele výchovy k manželstvu a rodičovstvu, environmentálnej výchovy, ciele finančnej gramotnosti, čitateľskej gramotnosti a zdravého životného štýlu a prierezové témy: Mediálna výchova, Multikulturálna výchova, Osobnostný a sociálny a rozvoj, Enviromentálna výchova, Ochrana života a zdravia.

Predmet poskytuje základy i pre ďalšie vzdelávanie.

Ciele predmetu

Cieľom vyučovania latinského jazyka je prispieť k splneniu cieľov odborného vzdelávania a osvojenia si kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu učiva predmetu. Žiaci majú pochopiť základné gramatické pravidlá, osvojiť si základy odbornej terminológie anatomickej i klinickej a porozumieť princípom, podľa ktorých sa odborné termíny tvoria. Vyučovanie latinského jazyka má prispieť k rozvíjaniu a upevňovaniu vedomostí jazykového systému získaných v slovenskom jazyku a živých cudzích jazykoch, k rozvoju presného a logického myslenia a vyjadrovania. Konečným cieľom je schopnosť používať latinský jazyk v profesijnej praxi a v samostatnom štúdiu odbornej literatúry.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete latinský jazyk využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

- a) **Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote**
 - definovať svoje ciele a prognózy,
 - určiť zdroje osobného a spoločenského života a ich očakávaný vývoj,
 - zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.
- b) **Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v materinskom a cudzom jazyku**
 - spoľahlivo sa vyjadrovať v cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme
 - vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,
 - pracovať s rôznymi pokročilejšími informačnými a komunikačnými technológiami
- c) **Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách**
 - prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
 - určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobějších súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia,
 - spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
Úvod do štúdia latinského jazyka	Informačnoreceptívna - výklad Beseda Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Flexia substantív a adjektív. Adverbiá	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - riešenie úloh	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Číslovky	Informačnoreceptívna - výklad Didaktické hry Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Základné informácie o tvorení odvodených a zložených slov	Informačnoreceptívna - výklad Motivačné vysvetľovanie Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Substantíva gréckeho pôvodu	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Open book exam	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Medicínska terminológia so zameraním na špecifiká jednotlivých študijných odborov	Práca s knihou a textom Beseda Demonštrácia obrazov a modelov Projektové vyučovanie	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
Úvod do štúdia latinského jazyka	Kábrt, J., Kucharský, P.: <i>Latinský jazyk</i> . Osveta, 2010 Kábrt, J., Valach, V.: <i>Stručný lekársky slovník</i> . Osveta 1992	Tabuľa Dataprojektor PC	Tabuľa Dataprojektor PC	Učebnica latinského jazyka
Flexia substantív a adjektív. Adverbiá	Kábrt, J., Kucharský, P.: <i>Latinský jazyk</i> . Osveta, 2010 Kábrt, J., Valach, V.: <i>Stručný lekársky slovník</i> . Osveta, 1992	Tabuľa Dataprojektor PC	Tabuľa Dataprojektor PC	Učebnica latinského jazyka

Číslovky	Kábrt, J., Kucharský, P.: Latinský jazyk. Osveta, 2010 Kábrt, J., Valach, V.: <i>Stručný lékařský slovník.</i> Osveta, 1992	Tabuľa Dataprojektor PC	Tabuľa Dataprojektor PC	Učebnica latinského jazyka
Základné informácie o tvorení odvodených a zložených slov	Kábrt, J., Kucharský, P.: Latinský jazyk. Osveta, 2010 Kábrt, J., Valach, V.: <i>Stručný lékařský slovník.</i> Osveta, 1992	Tabuľa Dataprojektor PC	Tabuľa Dataprojektor PC	Učebnica latinského jazyka
Substantíva gréckeho pôvodu	Kábrt, J., Kucharský, P.: Latinský jazyk. Osveta 2010 Kábrt, J., Valach, V.: <i>Stručný lékařský slovník.</i> Osveta, 1992	Tabuľa Dataprojektor PC	Tabuľa Dataprojektor PC	Učebnica latinského jazyka
Medicínska terminológia so zameraním na špecifiká jednotlivých študijných odborov	Kábrt, J., Kucharský, P.: Latinský jazyk. Osveta 2010 Kábrt, J., Valach, V.: <i>Stručný lékařský slovník.</i> Osveta 1992	Tabuľa Dataprojektor PC	Tabuľa Dataprojektor PC	Učebnica latinského jazyka Obrazy a modely Anatomický atlas

ROZPIS UČIVA PREDMETU: LATINSKÝ JAZYK				1(1) HODINA TÝŽDENNE, Z TOHO SPOLU 33 VYUČOVACÍCH HODÍN		
Názov tematického celku vrátane tém	Hodiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov	Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
Úvod do štúdia latinského jazyka	3		Žiak má:	Žiak:		
História medicínskej terminológie, Hippokratova prisaha. Význam latinčiny pri výkone zdravotníckej profesie Multikultúrna výchova – prierezová téma	1 1	Dejepis Ročník: prvý Slovenský jazyk a literatúra Ročník: prvý Zdravie a klinika chorôb Ročník: prvý Ošetrovatel'stvo Ročník: prvý	• Popísať vznik a vývoj medicínskej terminológie. • Vysvetliť význam Hippokratovej prisahy v súčasnosti. • Poukázať na význam latinčiny pre súčasnosť. • Rozvíjať čitateľskú gramotnosť • Pozoruje a hodnotí vývoj ľudskej spoločnosti od staroveku • Poukázať na výchovu a vzdelanie antickej civilizácie a porovnávať ju so súčasnosťou v oblasti zdravotníctva, rodiny, ochrany človeka a životného prostredia, poukázať na princípy antickej demokracie, zdôrazniť vplyv rímskeho práva na ochranu ľudských práv a slobôd	• Stručne popíše vznik a vývoj medicínskej terminológie. • S porozumením vysvetlí význam Hippokratovej prisahy v súčasnosti. • Chápe význam latinčiny pre súčasnosť. • Rozvíja čitateľskú gramotnosť • Chápe vývoj ľudskej spoločnosti od staroveku Vie poukázať na výchovu a vzdelanie antickej civilizácie a porovnávať ju so súčasnosťou v oblasti zdravotníctva, rodiny, ochrany človeka a životného prostredia, poukazuje na princípy antickej demokracie, vie zdôrazniť vplyv rímskeho práva na ochranu ľudských práv a slobôd	Ústne frontálne skúšanie	Ústne odpovede

Latinská abeceda. Výslovnosť	1	Dejepis Ročník: prvý Slovenský jazyk a literatúra Ročník: prvý Zdravie a klinika chorôb Ročník: prvý Ošetrovateľstvo Ročník: prvý	• Poukázat na príbuznosť latinskej gramatiky so slovenskou a cudzích jazykov. • Tolerovať iné jazyky • Rozvíjať schopnosť vidieť časové a priestorové determinanty človeka a vlastného pohľadu na svet • Ovládať latinskú abecedu a výslovnosť. • Vedieť správne čítať a písať latinské slová.	• V príkladoch poukazuje na príbuznosť latinskej gramatiky so slovenskou a cudzích jazykov. • Je tolerantný k iným jazykom • Rozvíja schopnosť vidieť časové a priestorové determinanty človeka a vlastného pohľadu na svet • Plynulo ovláda latinskú abecedu a výslovnosť. • Správne číta a píše latinské slová.	Ústne frontálne skúšanie Písomné skúšanie	Ústne odpovede Didaktický test
Flexia substantív a adjektív, Adverbiá	17		Žiak má:	Žiak:		
Základná gramatická terminológia	2	Slovenský jazyk a literatúra Ročník: prvý	• Využiť vedomosti z gramatickej terminológie slovenského jazyka a cudzích jazykov.	• Správne využíva vedomosti z gram. terminológie slov. jazyka a cudzích jazykov.	Ústne skúšanie	Ústna odpoveď
Skloňovanie substantív 1. – 5. deklinácie	8		• Ovládať klasifikáciu slovných druhov, predovšetkým substantív a adjektív.	• Presne zvláda klasifikáciu slovných druhov, predovšetkým substantív a adjektív.		
Skloňovanie adjektív 1., 2., 3. deklinácie	4		• Vedieť skloňovať substantíva 1., 2., 3., 4., 5. deklinácie s dôrazom na genitív singuláru a nominatív a genitív plurálu. • Nájsť spoločné znaky jednotlivých deklinácií. • Vedieť používať predložkové pády. • Vedieť skloňovať adjektíva 1., 2., 3. deklinácie.	• Plynule skloňuje substantíva 1., 2., 3., 4., 5. deklinácie s dôrazom na genitív singuláru a nominatív a genitív plurál. • Pružne nachádza spoločné znaky jednotlivých deklinácií. • Správne používa predložkové pády. • Správne skloňuje adjektíva 1., 2., 3. deklinácie.		

Stupňovanie adjektív so zameraním na nepravidelné a neúplné stupňovanie	2		• Pri skloňovaní adjektív aplikovať poznatky zo skloňovania substantív. • Vedieť adjektíva vystupňovať a správne ich prekladať. • Vedieť skloňovanie vystupňovaných adjektív • Správne používať a prekladať anatomické názvoslovie s adjektívami vystupňovanými nepravidelne a neúplne. • Vymenovať najdôležitejšie adverbíá v odbore.	• Prakticky aplikuje pri skloňovaní adjektív poznatky zo skloňovania substantív. • Zvláda stupňovanie adjektív a správne ich prekladal. • Vie skloňovať vystupňované adjektíva • Správne používa a prekladá anatomické názvoslovie s adjektívami vystupňovanými nepravidelne a neúplne. • Jednoznačne menuje najdôležitejšie adverbíá v odbore.		
Adverbíá, anatomické názvoslovie	1					
Číslovky	2		Žiak má:	Žiak:		
Latinské číslovky základné a radové	1	Anglický/nemecký jazyk Ročník: prvý	• Ovládať klasifikáciu latinských čísloviek • Vymenovať latinské základné číslovky 1-30, 100, 1000. • Vymenovať latinské radové číslovky 1. - 15. • Ovládať skloňovanie latinských čísloviek. • Ovládať základné grécke číslovky 1-10. • Ovládať podielové číslovky (singuli, bini v receptúrach) • Ovládať násobné číslovky (simplex, duplex, triplex, multiplex aplikované v diagnózach a násobné číslovky v receptúrach semel, bis, ter, quater)	• Presne zvláda klasifikáciu latinských čísloviek. • Jednoznačne menuje latinské základné číslovky 1- 30, 100, 1000. • Plynulo menuje latinské radové číslovky 1. - 15. • Správne a plynulo skloňuje latinské číslovky. • Zvláda základné grécke číslovky 1-10. • Zvláda podielové číslovky (singuli, bini v receptúrach) • Zvláda násobné číslovky (simplex, duplex, triplex, multiplex aplikované v diagnózach a násobné číslovky v receptúrach semel, bis, ter, quater)	Písomné skúšanie	Didaktický test

			Vedieť správne vyjadriť kvantitatívne javy – počet/ základné číslovky v anatomickej terminológii.	Presne a s porozumením používa základné číslovky v anatomickej terminológii.		
Použitie čísloviek v anatomickej a klinickej terminológii	1		- Vedieť správne používať radové číslovky v diagnózach - Spoznať a osvojiť si výrazy odvodené od čísloviek používaných vo finančníctve - Ovládať rímske číslice	- Presvedčivo rozoznáva radové číslovky v diagnózach. - Ovláda výrazy odvodené od čísloviek používaných vo finančníctve - Zláda zapisovanie rímskych číslíc	Ústne skúšanie Písomné skúšanie	Ústna odpoveď Didaktický test
Sloveso v medicínskej terminológii	1		Žiak má:	Žiak:		
Prehľad časovania slovies 1.-4. konjugácie. Sloveso byť - esse	1	Slovenský jazyk a literatúra Ročník: prvý a druhý Cudzí jazyky Ročník: prvý	- Poznať informačne koncovky slovies indikativu prezenta - Porovnať časovanie slovesa byť so slovenčinou a s cudzími jazykmi	- Pozná informačne koncovky slovies indikativu prezenta - Vie porovnať časovanie slovesa byť so slovenčinou a s cudzími jazykmi	Ústne frontálne skúšanie	Ústna odpoveď
Základné informácie o tvorení odvodených a zložených slov	5		Žiak má:	Žiak:		
Tvorenie latinských slov prefixami, sufixami a skladaním slov	3	Slovenský jazyk a literatúra Ročník: prvý	- Osvojiť si najdôležitejšie latinské prefixy, sufixy používané pri tvorení slov v zdravotníckej terminológii. - Vysvetliť význam zložených slov a osvojiť si najfrekvencovanejšie slovné základy –tomia, -ectomia, -stomia, scopia, -graphia, -metria, -pathia, -algia, -logia, - iatria, -paedia, -rrhagia, -therapia. - Vedieť prakticky používať základné spôsoby tvorenia slov odvodzovaním a skladaním.	- Aktívne interpretuje najdôležitejšie latinské prefixy a sufixy používané pri tvorení slov v zdravotníckej terminológii. - Vie vysvetliť význam zložených slov a osvojil si najfrekvencovanejšie slovné základy –tomia, -ectomia, stomia, -scopia, -graphia, -metria, -pathia, -algia, -logia, - iatria, -paedia, -rrhagia, -therapia.	Ústne frontálne skúšanie	Ústne odpovede

Tvorenie gréckych slov prefixami, sufixami a skladaním slov	2		• Orientovať sa v medicínskych termínoch a ich vzájomných vzťahoch. • Upevniť si vedomosti a poznatky o tvorení odbornej lekárskej terminológie. • Osvojiť si najdôležitejšie grécke prefixy a sufixy používané pri tvorení slov v zdravotníckej terminológii. • Vysvetliť význam zložených slov. • Vedieť prakticky používať základné spôsoby tvorenia slov odvodzovaním a skladaním. • Orientovať sa v medicínskych termínoch a ich vzájomných vzťahoch. • Upevniť si vedomosti a poznatky o tvorení odbornej lekárskej terminológie.	• Prakticky používa základné spôsoby tvorenia slov odvodzovaním a skladaním. • Spoľahlivo sa orientuje v medicínskych termínoch a ich vzájomných vzťahoch. • Dôsledne si upevňuje vedomosti a poznatky o tvorení odbornej lekárskej terminológie. • Ovláda najdôležitejšie grécke prefixy a sufixy používané pri tvorení slov v zdravotníckej terminológii. • Vie vysvetliť význam zložených slov. • Správne prakticky používa základné spôsoby tvorenia slov odvodzovaním a skladaním. • Spoľahlivo sa orientuje sa v medicínskych termínoch a ich vzájomných vzťahoch. • Dôsledne si upevňuje vedomosti a poznatky o tvorení odbornej lekárskej terminológie.		
Substantíva gréckeho pôvodu	2		Žiak má:	Žiak:		
Základné informácie o gréckych substantívach I., II., III. deklinácie	2	Anatómia a fyziológia Ročník: prvý	• Využiť pri skloňovaní gréckych substantív vedomosti zo skloňovania latinských substantív. • Zoznámiť sa so skloňovaním gréckych substantív zakončených predovšetkým na –e, –es, –es, –er, –on, –ma, –itis, –is, –osis.	• Aktívne využíva pri skloňovaní gréckych substantív vedomosti zo skloňovania latinských substantív. • S porozumením chápe skloňovanie gréckych substantív zakončených predovšetkým na –e, –es, –es, –er, –on, –ma, –itis, –is, –osis.	Ústne skúšanie Písomné skúšanie	Ústna odpoveď Didaktický test

			• Porovnať spoločné znaky skloňovania gréckych a latinských substantív. • Orientovať sa v gréckej terminológii.	• Správne porovnáva spoločné znaky skloňovania gréckych a latinských substantív. • Orientuje sa v gréckej terminológii.		
Medicínska terminológia so zameraním na špecifiká jednotlivých študijných odborov	3		Žiak má:	Žiak:		
Odborná terminológia a názvoslovie	3	Anatómia a fyziológia Ročník: prvý Ošetrovateľstvo Ročník: prvý Ošetrovateľské techniky Ročník: prvý Zdravie a klinika chorôb: Ročník: prvý	• Spoznať odbornú medicínsku terminológiu ako nevyhnutnú súčasť jednotlivých odborov. • Vymenovať latinsky časti kostry a muskulárny systém, tráviacu sústavu, vylučovaciu sústavu. • Orientovať sa v patologickej terminológii všeobecne. • Správne pochopiť a využiť skratky vyskytujúce sa v študijnom odbore • Spoznať život v antickom svete, vzdelávanie, sociálne, environmentálne, ekonomické a politické procesy a ich vplyvy a odkazy na súčasnosť • Konštruovať podmienky k všestrannému rozvoju osobnosti • Rozvíjať čitateľskú gramotnosť – čítanie s porozumením	• Zodpovedne spoznáva odbornú medicínsku terminológiu ako nevyhnutnú súčasť jednotlivých odborov. • Správne menuje latinsky časti kostry a muskulárny systém, tráviacu a vylučovaciu sústavu. • Spoľahlivo sa orientuje v patologickej terminológii. • Chápe a správne využíva skratky vyskytujúce sa v študijnom odbore • Spoznáva život v antickom svete, vzdelávanie, sociálne, environmentálne, ekonomické a politické procesy a ich vplyvy a odkazy na súčasnosť • Konštruuje podmienky s všeobecnému rozvoju osobnosti • Rozvíja čitateľskú gramotnosť – číta s porozumením	Ústne skúšanie	Ústna odpoveď